

AcademiWales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adroddiad Blynyddol 2020-21

Un Gwasanaeth
Cyhoeddus Cymru

One Welsh
Public Service

#UnGwasanaethCyhoeddusCymru

Cynnwys

Croeso i'n Hadroddiad Blynyddol 2020-21. Fe'i hysgrifennwyd fel llinell amser sy'n tynnu sylw at ein prif lwyddiannau ar draws pob cyfnod o dri mis.

Trosolwg y Cyfarwyddwr	3
Ebrill – Mehefin 2020	7
Gorffennaf – Medi 2020	11
Hydref – Rhagfyr 2020	13
Ionawr – Mawrth 2021	16

Gallwch ddysgu mwy amdanon ni, y gwaith rydyn ni'n ei wneud, gyda phwy rydyn ni'n gweithio a'n gwerthoedd trwy ymweld â'n gwefan:

gov.wales/academiwales

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Dyluniad y clawr gan Niki Bedford, Academi Wales

Trosolwg y Cyfarwyddwr

Paul Schanzer, Cyfarwyddwr, Academi Wales

Bu 2020/2021 yn un o'r blynyddoedd mwyaf heriol yn hanes Academi Wales.

Aeth y wlad i mewn i gyfnod clo ym mis Mawrth 2020, gyda staff yn gweithio'n gyfan gwbl o gartref a'n gweithgaredd rhaglen a oedd hyd at y pwynt hwn wedi'i gyflawni wyneb yn wyneb yn cael ei ailgynllunio ar gyfer ei rith-gyflenwi.

Heriwyd y tîm ymhellach gyda rhai staff yn cael eu hadleoli i gefnogi gweithgareddau â blaenoriaeth o fewn Llywodraeth Cymru a'r 30% o swyddi gwag ar draws y Tîm, gyda chyfle cyfyngedig i recriwtio i'r swyddi hyn.

Yn yr amgylchedd gweithredu hwn sy'n pricio'r meddwl (efallai!) addasodd tîm Academi Wales lawer o'n rhaglenni a'n digwyddiadau allweddol i'w cyflwyno ar-lein, gydag ymarferwyr yn uwchsgilio i sicrhau bod rhaglenni'n cael eu haddasu i ddarparu'r profiad dysgu rhithwir gorau posibl i gyfranogwyr.

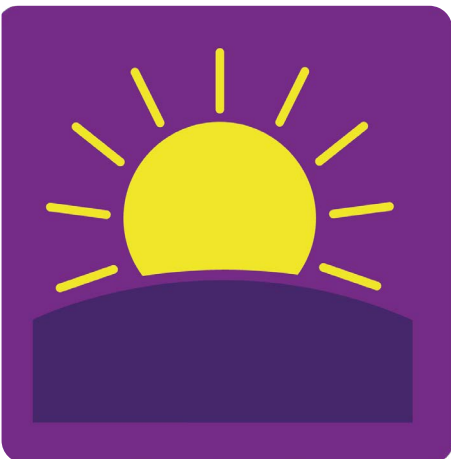
Fel y gwelwch o'r Adroddiad Blynyddol roedd Tîm Academi Wales yn llwyddiannus wrth addasu a darparu amrywiaeth o raglenni a digwyddiadau yn rhithwir i gefnogi rheolwyr ac arweinwyr ar draws gwasanaethau cyhoeddus Cymru yn eu datblygiad parhaus.

Mae ein model cyflwyno rhithwir wedi bod yn llwyddiannus ac wrth i ni ddod allan o'r pandemig bydd Academi Wales yn cynnig y ddau opsiwn cyflwyno, yn ffisegol ac yn rhithwir, i sicrhau mynediad cynyddol i'n rhaglenni a digwyddiadau gyda graddfa a lledaeniad cynyddol ledled Cymru.

Ebrill – Mehefin 2020

Dechreuodd y chwarter cyntaf gydag adolygiad o'n cynllun cyflenwi blynyddol i adnabod y rhaglenni a'r digwyddiadau y gellid eu haddasu ar gyfer eu cyflwyno'n rhithwir er mwyn sicrhau'r mynediad a'r effaith fwyaf posibl o ystyried yr adnoddau a'r gallu cyfyngedig sydd ar gael. Un o'r heriau mwyaf oedd addasu ein Hysgol Haf Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru Gyfan flynyddol i'w darparu'n rhithwir. Mewn llai na 6 wythnos roedd y tîm wedi cynllunio fformat newydd, wedi ymgysylltu â siaradwyr ac wedi addasu'r rhaglen ar gyfer ei chyflwyno'n rhithwir gan ddefnyddio MS Teams. Roedd y digwyddiad hwn yn hynod llwyddiannus gyda dros 1,500 o gynrychiolwyr o bob rhan o'r sector cyhoeddus, trydydd sector a'r sector gwirfoddol yn cyrchu'r rhaglen yn ystod yr wythnos a mwy na 10,000 o ymweliadau â gwefan Academi Wales.

Gorffennaf – Medi 2020

Defnyddiwyd misoedd yr haf i loywi ein sgiliau ymhellach wrth addasu llawer o'n rhaglenni a'n gweithdai ar gyfer eu cyflwyno'n rhithwir. Roedd hyn yn cynnwys nifer o'n hymarferwyr yn ymgymryd â rhaglen hyfforddi achrededig i ddod yn hwyluswyr ar-lein ardystiedig. Ym mis Awst graddiodd y garfan gyntaf yn llwyddiannus o'r Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan: Rhaglen i Raddedigion a phob un o'r 16 yn ymgymryd â swyddi newydd yn sector cyhoeddus Cymru, ac ar ran Tîm Academi Wales hoffwn ddymuno pob llwyddiant iddynt yn y dyfodol. Yn y chwarter hwn lansiodd nifer o weithdai a rhaglenni wedi'u haddasu i'w cyflwyno ar-lein gan gynnwys Esblygiad Gwelliant Parhaus: Ble nesaf o ystyried COVID 19? Dechreuodd digwyddiad Dysgu a Rhannu, gweithdy Byrddau Iach a modiwl cyntaf y rhaglen Darpar Gyfarwyddwyr yn dda gan helpu arweinwyr i ddeall effaith Dynameg Grŵp a'i gymhwyso yn y gweithle i wella perfformiad ac effeithiolrwydd tîm.

Hydref – Rhagfyr 2020

Ym mis Hydref lansiodd y gweithgaredd ymgysylltu i chwilio am sefydliadau sy'n lletya ar draws sectorau cyhoeddus a thrydydd sector yng Nghymru i gefnogi'r ail garfan ar Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan: Rhaglen i Raddedigion 2022. Cynhaliodd Academi Wales Gynhadledd Hyfforddi rithwir gyntaf Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan ym mis Tachwedd gan ddenu 250 o gynrychiolwyr o dros 90 o sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector yng Nghymru. Roedd y rhaglen yn cynnig cyfle i gynrychiolwyr ddatblygu eu sgiliau a'u technegau gydag offer ymarferol y gellir eu defnyddio ar gyfer twf personol sydd wedi'u cynllunio i gefnogi datblygiad y rhai sy'n cael eu hyfforddi a/neu eu mentora. Yn ystod y cyfnod hwn lansiodd sawl rhaglen gyffrous yn Academi Wales, gan gynnwys y rhain; Cymunedau Arloesi Economi Gylchol, Menopos yn y Gweithle a digwyddiadau Gwerth, Dryswch, Dysgu a Rhannu; Arwain mewn Gwlad Ddwieithog, 7 Arfer Pobl Hynod Effeithiol, Adeiladu Perthynas Effeithiol, Ymddiriedaeth, Arwain ar Iâ, Seicoleg Gadarnhaol a gweithdai Gwybodaeth Emosiynol; Rhaglen Sefydlu Rhithwir Aelodau Bwrdd Annibynnol ar gyfer GIG Cymru.

Ionawr – Mawrth 2021

Ym mis Ionawr croesawodd Academi Wales Dr Margaret Wheatley i hwyluso'r rhaglen ar-lein gyntaf 'Warriors for the Human Spirit', a gynlluniwyd i gefnogi arweinwyr i ddatblygu set newydd o sgiliau gan gynnwys lefel o feistrolaeth bersonol i arwain gyda mewnwleidiad a thosturi hyd yn oed wrth i bethau ddod yn fwy ansicr ac ofnus. Ym mis Chwefror, cyflwynwyd ein Hysgol Aeaf Arweinwyr Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan flynyddol yn llwyddiannus. Cyflwynwyd y digwyddiad hwn yn rhithwir am y tro cyntaf yn hanes 10 mlynedd y digwyddiad hwn. Wedi'i gynllunio i gefnogi Arweinwyr sy'n gweithio yn y tair haen uchaf o arweinyddiaeth ar draws sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus a gwirfoddol Cymru, rhoddodd y rhaglen gyfle i gynrychiolwyr ganolbwyntio ar ddyfodol gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru a beth mae hyn yn ei olygu o ran arweinyddiaeth argyfwng a newid.

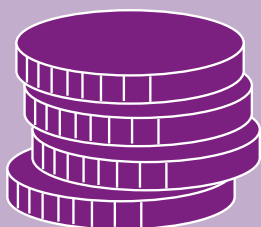
Hwylusodd y Tîm Datblygu Arweinyddiaeth a Newid Melin Drafod Strategol Bydwreigiaeth Cymru Gyfan yn rhithwir ym mis Chwefror gan ddod ag uwch arweinwyr clinigol a gweithwyr proffesiynol ynghyd o fyrddau iechyd, y byd academiaidd, Llywodraeth Cymru a Choleg Brenhinol y Bydwreigedd i ddarparu 'sbringfwrdd' i drafod a rhagweld dyfodol gofal mamolaeth a gwasanaethau bydwreigiaeth yng Nghymru.

Ym mis Mawrth hwylusodd y Tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd mewn partneriaeth ag uwch swyddogion Llywodraeth Cymru a chydweithwyr GIG Cymru raglen sefydlu ar gyfer Bwrdd Digidol a Gofal Iechyd Cymru sydd newydd ei sefydlu a gynlluniwyd i'w galluogi i fodloni heriau penodol eu rolau wrth gyflawni'r blaenoriaethau ar gyfer GIG Cymru fel y nodir yn y Rhaglen Lywodraethu.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae tîm Academi Wales wedi cyflawni cryn dipyn o dan amgylchiadau hynod heriol. Rydym wedi dysgu llawer am sut i weithredu'n effeithiol wrth weithio o bell, rydym wedi addasu ein rhaglen waith flynyddol ar gyfer ei rhith-gyflenwi ac wedi parhau i gefnogi arweinwyr a rheolwyr gwasanaethau cyhoeddus Cymru i ddarparu gwasanaethau i ddinasyddion yn ystod un o'r blynyddoedd anoddaf ar ôl y rhyfel. Rwy'n hynod falch o bopeth y mae tîm Academi Wales wedi'i gyflawni yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac edrychaf i'r dyfodol gydag optimistaeth a gobaith go iawn.

Cipolwg ar ein blwyddyn

Cyllideb
£659k

Cost gyfartalog

i'w gyflawni yn cyfateb i

£161.44

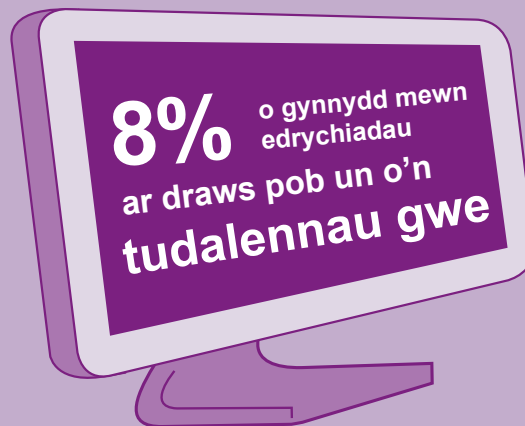
fesul
cynrychiolydd

61% o gynnydd
mewn
defnyddwyr
yn cofrestru ar ein
gwefan

8% o gynnydd mewn
edrychiadau
ar draws pob un o'n
tudalennau gwe

o weithdai

o ddigwyddiadau,
cyrsgiau a
chynadleddau

Gwnaethom gyflawni

6,584

o ddilynwyr Twitter, a

6,193

o danysgrifwyr i'n
Bwletin Cyfleoedd

28,691

o bobl wedi gwyllo
ein fideos YouTube

Dyna gyfanswm
amcangyfrifedig
o amser gwyllo o

5,200 awr!

 YouTube
sianel

Ebrill – Mehefin 2020

Tîm Talent ac Olyniaeth Ysgol Haf rithwir Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru Gyfan 2020

Yn dathlu ei 15fed flwyddyn ac uchafbwynt ar galendr blynyddol gweithgareddau Academi Wales, llwyddodd y tîm Talent ac Olyniaeth i lwyfannu a chyflwyno **Ysgol Haf Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru Gyfan 2020** a gynhaliwyd rhwng 22-26 Mehefin 2020.

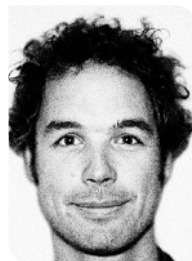
Cynlluniwyd yr Ysgol Haf fel profiad dysgu preswyl dwys, gan ddod ag arweinwyr a rheolwyr ynghyd i helpu i feithrin gwybodaeth a sgiliau'r rhai sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau cyhoeddus i wneud y defnydd gorau o adnoddau a chael mewnwelediadau i arfer arweinyddiaeth, i ddiwallu anghenion dinasyddion Cymru yn y ffordd fwyaf effeithlon ac effeithiol.

Mewn ymateb i argyfwng COVID-19, gwnaethom gydnabod yn gyflym bod angen cyflwyno Ysgol Haf o hyd, ynghyd â sylweddoli bod angen i ni wneud pethau'n wahanol! Manteisiwyd ar y cyfle i ddatblygu'r Ysgol Haf rithwir gyntaf erioed. Gwnaethom gloddio i'n harchifau helaeth ac ailddarganfod cyfoeth o brif siaradwyr talentog ac ysbrydoledig o ddigwyddiadau'r gorffennol. Gan adnabod y rhai â'r maes pwnc perthnasol, gwnaethom greu Ysgol Haf wedi'i chynllunio i gefnogi ein hanghenion arweinyddiaeth a dysgu mewn cyfnod gwirioneddol ddigynsail.

Y thema ar gyfer Ysgol Haf 2020 oedd **Taflu Goleuni ar Ansicrwydd – Heriau Newydd, Cyfleoedd Newydd**. Roedd y rhaglen ddyddiol yn cynnwys sesiynau byw a sesiynau wedi'u recordio ymlaen llaw, pob un wedi'u cyflwyno gan aelod o Fwrdd Cynghori Academi Wales.

Roeddem wrth ein bodd gyda'r ymateb ac er bod yr Ysgol Haf bob amser yn cael croeso cynnes, roedd y digwyddiad Rhithwir yn rhagori ar ein disgwyliadau. Cafodd tudalen we'r Ysgol Haf 5,000 o ymweliadau ar y diwrnod cyntaf a mwy na 2,000 o ymweliadau bob dydd wedi hynny.

Gwrandawodd y cyfranogwyr ar lu o siaradwyr ysbrydoledig o fri rhyngwladol gan gynnwys Thimon de Jong, Yr Athro Keith Grint, Richard Varey, Dr Margaret Heffernan, Sharon Turnbull a llawer mwy. Cafodd cyfranogwyr gyfle i ymuno â dau ddigwyddiad dosbarth meistr rhithwir byw, gyda Julie James AoS, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol ac Amy Brann o Synaptic Potential.

Thimon de Jong

Yr Athro
Keith Grint

Richard Varey

Dr Margaret
Heffernan

Sharon Turnbull

Julie James AS

Amy Brann

Denodd yr Ysgol Haf Rithwir lawer o ddiddordeb ar gyfryngau cymdeithasol, gyda'n prif drydariadau yn denu dros 3,000 edrychiad. Ymhlith sylwadau'r cyfranogwyr oedd:

"Sesiynau gwych hyd yn hyn gyda'r #AWSummerSchool. Mae'r ysgol haf rithwir hon yn dangos pa mor wych mae modd addasu i'r amgylchiadau anodd y mae'r pandemig wedi'u cyflwyno."

"Dyma'r adeg honno o'r flwyddyn pan ddaw fy ffrwd yn llawn o lawenydd yr Ysgol Haf! Ac yn ôl fy ffrwd, mae'n cael effaith fawr – yn rhithiol. Ymdrech anhygoel i'w chyflawni gan y tîm. Y flwyddyn nesaf, Ysgol Haf Fyd-eang?!?!?"

"Rwy'n mwynhau Ysgol Haf 2020 yn fawr ac rwy'n bwriadu gwyllo gwahanol sesiynau blaenorol a gyflwynwyd mewn digwyddiadau blaenorol. Mae hwn wedi bod yn adnodd dysgu rhagorol y byddaf hefyd yn ei rannu gyda fy nhîm a chydweithwyr eraill."

Tîm Rhaglen Graddedigion Cymru Gyfan

Lluniau o ddiwrnodau Sefydlu Graddedigion yn 2018 ac ym modiwl MSc y Graddedigion

Mae'r Tîm Graddedigion wedi parhau i addasu a rheoli cyflwyno'r elfennau rhaglen sy'n weddill ac i gefnogi graddedigion o fewn eu rolau. Mae hyn

wedi golygu bod rolau rhai o'r graddedigion wedi gorfod cael eu hailddynodi gan sefydliadau sy'n lletya yn unol â dyletswyddau/amcanion â blaenoriaeth i helpu i gefnogi ymateb brys COVID-19. Mae enghreifftiau o hyn yn cynnwys adleoli i'r Uned Gweithrediadau Brys, cefnogi dosbarthu PPE a chyfleusterau profi a gweithio ar lwyfannau digidol newydd.

Mae'r cyfnod anodd hwn wedi rhoi cyfle i raddedigion ddatblygu eu sgiliau arwain ac wedi cyflwyno cyfleoedd newydd i fod yn ymaddasol.

Ym mis Mai a mis Mehefin 2020, cwblhaodd y graddedigion ddwy **sesiwn Datblygu Gyrfa Rithwir** yn llwyddiannus. Helpodd y gweithdai hyn i gynllunio ar gyfer eu gyrfa yn y dyfodol, a oedd yn cynnwys meysydd fel Brand Personol; eu presenoldeb ar-lein; edrych ar dystiolaeth yn seiliedig ar eu cryfderau a sut i reoli eu llesiant.

Tîm Gwelliant Parhaus Cymru Gyfan

Datblygodd tîm AWCIC fersiynau rithwir o'u digwyddiadau **Cymuned Dysgu a Rhannu Gwelliant Parhaus Cymru Gyfan** sy'n fythol boblogaidd. Roedd y sesiwn rithwir gyntaf o'r enw **Pam Trafod y Menopos yn y Gwaith?** yn llawn ac fe'i cyflwynwyd yn effeithiol, a thrwy hynny rhoddodd brototeip profedig i ni ar gyfer digwyddiadau yn y dyfodol.

Dechreuodd y tîm gasglu Astudiaethau Achos Rheoli Argyfyngau a chynnal trafodaethau cychwynnol gydag Archwilio Cymru a'r Gwasanaeth Sifil Lleol i ystyried mecanweithiau ar gyfer adnabod a lledaenu enghreifftiau o welliannau ymarferol ac effeithiol sydd wedi digwydd o ganlyniad i effaith COVID-19.

Ataliwyd darpariaeth hyfforddiant Ymarferwyr CI ym mis Mawrth oherwydd y cyfnod clo a chyrsgau yn y dyfodol wedi'u canslo hyd y gellir rhagweld. Byddai cynrychiolwyr a oedd wedi cwblhau'r Cwrs Ymarferydd CI wedi cyflwyno eu prosiectau yn fyw i gynrychiolwyr eraill ac asesydd prosiect Academi Wales. Roedd yn rhaid i fynychwyr gwaith cwrs Ymarferydd CI ymgymryd â dysgu newydd a gweithredu'r offer a'r technegau yn eu sefydliad eu hunain, gan arwain at well effeithlonrwydd ac

o bosibl ryddhau capasiti. I gydnabod y gwaith caled hwn, cynhaliwyd nifer o gyflwyniadau ar-lein mewn grŵp rhithwir i ganiatáu i'r ymarferwyr dderbyn cydnabyddiaeth o gwblhau cwrs a derbyn eu hardystiad.

Tîm Datblygu Arweinyddiaeth a Newid

Cafodd y cyfnod clo effaith enfawr ar Academi Wales, gyda gweithgareddau wyneb yn wyneb ddim yn opsiwn mwyach. Cafodd ein model cyflenwi arferol ei droi wyneb i waered. Wrth i sefydliadau addasu'n gyflym i'r ffyrdd gofynnol newydd o weithio, daeth rhan enfawr o'n ffocws ar arweinyddiaeth i ymwneud â llesiant gweithwyr wrth i bobl addasu i weithio o bell mewn argyfwng cenedlaethol. I adlewyrchu hyn, fel rhan o ymateb Academi Wales i'r pandemig, dechreuwyd cynnal sesiynau ar-lein wythnosol ar **Ymwybyddiaeth Ofalgar** a **Seicoleg Gadarnhaol**, y ddau yn offeryn defnyddiol o ran cynnal ein llesiant. Profodd y sesiynau hyn i fod yn boblogaidd iawn gan gyrraedd cannoedd o weision cyhoeddus trwy gydol misoedd agoriadol y pandemig.

Wrth i Academi Wales addasu i ffordd hollol newydd o weithio mewn amgylchedd rhithwir yn unig, roeddem yn teimlo ei bod yn bwysig inni ddod o hyd i ffyrdd y gallwn barhau i wneud yr hyn a wnawn yn y ffordd orau bosibl. Er mwyn bodloni'r heriau a'r cyfleoedd a gyflwynodd COVID-19 ynghylch darparu dysg a datblygu arweinyddiaeth, cofrestrodd aelodau o Academi Wales ar gwrs ar-lein byw i ddod yn **Hwyluswyr Dysgu Ar-lein Ardystiedig**. Gyda hyfforddiant achrededig a ddarperir gan y Sefydliad Dysgu a Pherfformiad (LPI), mae'r staff hyn eisoes yn defnyddio'r wybodaeth ddiweddaraf a'r sgiliau arfer gorau i drefnu a darparu profiadau dysgu ar-lein yn effeithiol ar gyfer staff y sector cyhoeddus ledled Cymru.

Tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd

Cynhaliodd y tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd raglen **Dau ar y Brig** ar gyfer uwch arweinwyr Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae'r rhaglen Dau ar y Brig, sydd wedi'i chynllunio'n benodol ar gyfer Cadeiryddion a Phrif Weithredwyr, wedi'i chynllunio i gynorthwyo sefydliadau i weithio ar y cyd ar faterion gwasanaeth critigol yn ogystal â gwella perthnasoedd er mwyn sicrhau newid sylweddol mewn perfformiad effeithiolrwydd sefydliadol.

Mae'r Tîm wedi cefnogi nifer o geisiadau gan arweinwyr Lefel Gweithredol a Bwrdd gyda chefnogaeth hyfforddi. Er mwyn darparu'r gwasanaeth hwn mae Academi Wales yn tynnu ar brofiad ac arbenigedd ymarferwyr o bob rhan o'r DU sydd wedi dal rolau arwain uwch yn y sector cyhoeddus ac sydd â'r cymwysterau/profiadau perthnasol i ddarparu hyfforddiant er mwyn cefnogi uwch arweinwyr gyda'u datblygiad personol a phroffesiynol.

Isod mae tystebau gan uwch arweinwyr sydd wedi cyrchu cymorth hyfforddi:

'Cefnogodd hyfforddiant gweithredol fi trwy gyfnod pontio gyrfaol wrth imi symud i rôl uwch a mynd i'r afael â set wahanol iawn o amgylchiadau. Roedd yn cynnig lle diogel gydag unigolyn profiadol i ddatblygu fy null arwain a gwneud penderfyniadau.'

Uwch Arweinydd, Llywodraeth Cymru

'Mae Hyfforddi Gweithredol yn cynnig cyfle i mi gymryd cam yn ôl a myfyrio ar gyfuniad o faterion y gorffennol, y presennol a'r dyfodol. Yn ystod 2020 yn benodol, roedd cael cyfle i drafod yr ymateb brys ac ystyriaethau ôl-bandemig gyda fy hyfforddwr yn ddefnyddiol iawn.

Yn ei dro, cafodd hyn effaith gadarnhaol ar fy nhîm a'r sefydliad rwy'n ei arwain, gan fy mod wedi gallu cyflwyno meddyliau a syniadau ychwanegol i'r bwrdd. Rwy'n argymhell Hyfforddi Gweithredol i bawb sydd mewn rôl arwain ac mae'r gefnogaeth gan Academi Wales yn fudd ychwanegol – cyfuniad amhrisiadwy.'

Uwch Arweinydd, Sefydliad y Trydydd Sector

'Mae'r gefnogaeth yn bersonol yn werth chweil ac yn ddefnyddiol i mi a fy nhîm.

Mae wedi ein helpu i weithio gyda'n gilydd i nodi ein cryfderau a'n gwendidau unigol a chyfunol yn ogystal â'r broses ei hun gan gefnogi saib a myfyrio ar y cyd ar ffyrdd o weithio yn ystod cyfnod heriol iawn.

Mae'r mentora un i un wedi bod yn amhrisiadwy gyda llawer o'r tîm yn bachu ar y cyfle i archwilio eu gwerthusiadau 360° yn fwy manwl ac yn wir edrych am gyfleoedd datblygu unigol pellach yn sgil hynny.'

Uwch Arweinydd, Heddlu De Cymru

'Rwyf bob amser wedi bod ychydig yn amheugar ynghylch gwerth hyfforddi, rwy'n credu bod gen i arddull hyfforddi ac yn hyfforddi fy hun trwy sefyllfaoedd yn rheolaidd ac ar ôl cael hyfforddwr ychydig o weithiau o'r blaen, doeddwn i byth yn teimlo ei fod wedi fy helpu. Fodd bynnag, roedd yr Hyfforddwr hwn yn wahanol ac nid yw'n hawdd disgrifio'r hyn a roddodd i mi. Nid oedd bob amser yn gynnyrch nac yn gysyniad ond fe helpodd fi i feddwl yn wahanol, fe helpodd fi i weld yn glir beth oeddwn i'n teimlo a oedd yn faterion neu'n rhwystrau i'r hyn roeddwn i eisiau ei gyflawni ac fe helpodd fi i fapio'r hyn roeddwn i eisiau ei gyflawni.'

Uwch Arweinydd, GIG Cymru

'Rwy'n gweld bod y dull strwythuredig yn gweddu i'm harddull dysgu ac mae fy ystyriaeth o faterion yn fwy crwn o ganlyniad i ddadansoddi'r materion gyda'r Hyfforddwr. Mae'r Hyfforddwr hefyd yn sicrhau ei bod ar gael rhwng sesiynau hyfforddi, i drafod unrhyw faterion penodol a allai warantu ei barn. Rwy'n gweld hyn yn amhrisiadwy, a gallwn symud ar unwaith at y mater dan sylw oherwydd bod yr Hyfforddwr yn gwybod fy nghefnidir mor dda.'

Uwch Arweinydd, GIG Cymru

Gorffennaf – Medi 2020

Tîm Rhaglen Graddedigion Cymru Gyfan

Ym mis Gorffennaf, mynychodd y graddedigion **ddigwyddiad dathlu rhithwir** a drefnwyd gan Dîm Graddedigion Academi Wales. Roedd y sesiwn yn gyfle i ddathlu a rhannu adborth o daith a llwyddiannau'r graddedigion. Roedd y sesiwn yn cynnwys sesiwn **Seicoleg Gadarnhaol**, i barhau â'u datblygiad proffesiynol parhaus – derbyniwyd adborth da.

Wrth symud ymlaen bydd Academi Wales yn parhau i gefnogi'r graddedigion trwy sefydlu alumni Graddedigion Gwasanaeth Cyhoeddus.

Ar 28 a 29 Gorffennaf 2020, cynhaliodd Tîm Graddedigion Academi Wales gyfarfodydd rhanbarthol gydag arweinwyr graddedigion o sefydliadau sy'n lletya o wasanaethau cyhoeddus. Roedd hwn yn gyfle i gydweithwyr ar draws nifer o sefydliadau roi adborth amhrisiadwy i Academi Wales ynghylch y rhaglen raddedigion.

Tîm Gwelliant Parhaus Cymru Gyfan

Ym mis Medi dychwelodd ein rhaglen boblogaidd o ddigwyddiadau Dysgu a Rhannu a'n sesiwn rithwir gyntaf erioed. Cynhaliwyd y digwyddiad gan Sarah Lethbridge o Ysgol Fusnes Caerdydd a chanolbwyntiodd ar **Esblygiad Gwelliant Parhaus: Ble nesaf o ystyried COVID 19??**

Gwnaeth gogwydd amserol y sesiwn (sydd ar gael o hyd ar wefan Academi Wales) ddal diddordeb y sector cyhoeddus yng Nghymru, gan ddenu 181 o gynrychiolwyr rhyfeddol. Archwiliodd y sesiwn ryngweithiol sut mae gwelliant wedi esblygu dros nifer o flynyddoedd. Helpodd Sarah gynrychiolwyr i ddiffinio cyfraniadau allweddol pob cam newydd o welliant, gan eu helpu i ddeall lle mae datblygiadau wedi digwydd a lle mae undod a symlrwydd. Daeth y sesiwn i ben gyda golwg ar yr iteriadau diweddaraf o arferion gwella gyda'r bwriad o ddeall i ba gyfeiriad y mae gwelliant yn debygol o fynd nesaf yn ein byd pandemig newydd.

Yn ystod y chwarter hwn gwelsom y lansiad diweddaraf yn ein cyfres Hau Hadau sy'n rhannu mewnwelediadau ar sut y gallem feithrin y

dirwedd wella newydd ar draws gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.

Mae'r argyfwng byd-eang a wynebwyd gennym yn 2020 yn ddigynsail yn ystod y cyfnod diweddar. Mae hanes wedi profi ein bod yn hynod ddyfeisgar ac arloesol yn ystod argyfwng oherwydd, yn ôl y dywediad, angen yw mam pob dyfais.

Dros yr ychydig fisoedd diwethaf, mae sefydliadau, timau, unigolion a chymunedau sector gwirfoddol a chyhoeddus wedi ymateb i anghenion sy'n datblygu'n gyflym a heriau newydd gyda gwneud penderfyniadau cyflym a llai o fiwrocratiaeth. Mae hyn wedi arwain at:

- Mwy o gydweithredu rhwng gwasanaethau
- Ffyrdd arloesol a newydd o weithio i ddarparu gwasanaethau
- Digidio cyflym, a
- Chefnogaeth gymunedol newydd ac ailgyflenwi gwasanaethau, i enwi ond ychydig.

Roedd yr erthygl gyntaf yn cynnwys Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) a sut y gwnaethant gynnal ymgysylltiad staff yn ystod argyfwng, sef y pandemig cyfredol. Yn eu geiriau:

"Mae hwn wedi bod yn newid seismig yn y gweithle ac o'r herwydd rydym yn canolbwyntio ar gefnogi ein staff yn rhagweithiol trwy ddarparu adnoddau bwrdd gwaith ffisegol a thrwy ddatblygu gweithlu a'n fframwaith llesiant".

Mae'r astudiaeth achos NWIS ynghyd â theorïau a modelau ymgysylltu *Dan Pink – autonomy, mastery and purpose*, hefyd *David Zinger – People Artists* www.academiwales.gov.wales/news/articles/a27e2d84-3235-4dc7-a598-b9daca502e32

Dros yr ychydig fisoedd nesaf, bydd Academi Wales mewn cydweithrediad ag Archwilio Cymru a'r sector cyhoeddus ehangach yn parhau i 'hau hadau' i rannu mewnwelediadau ar sut y gallem feithrin y dirwedd newydd ar draws gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.

Yn bwysicach fyth, rydym yn gofyn i chi rannu eich dysg/arferion/llwyddiannau newydd sydd wedi digwydd yn ystod yr argyfwng.

Gadewch inni wybod pa feysydd newid y gallem eu cynnwys. Rhowch wybod i ni trwy gysylltu â ContinuousImprovement@gov.wales

Tîm Datblygu Arweinyddiaeth a Newid

Arwain mewn Gwlad Ddwieithog

Fel rhan o'r gwaith o ddatblygu model newydd o arweinyddiaeth gwasanaeth cyhoeddus i Gymru, Un Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru, dechreuodd Academi Wales y fenter 'Arwain mewn Gwlad Ddwieithog', gyda gweithdy undydd prawf o gysyniad i'w ddilyn gyda rhaglen fodiwlaid ar gyfer arweinwyr mewn sefydliadau yn dechrau ym mis Medi 2020.

Bydd y rhaglen yn archwilio gydag Arweinwyr yr hyn y byddai dod yn llysgennad dros ddiwylliant arweinyddiaeth sefydliadol y gall y Gymraeg ffynnu ynddo, yn ei olygu (yn unol â strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru).

Bydd cyfranogwyr yn cael cyfle i ddysgu am y sefyllfa ieithyddol bresennol yng Nghymru, ac i archwilio eu syniadau a'u meddyliau eu hunain am ddwyieithrwydd Cymraeg-Saesneg.

Gan ddefnyddio eu profiadau eu hunain a phrofiadau cyfranogwyr eraill, byddant yn gweithredu ar ba fuddion a heriau posibl a allai godi wrth geisio datblygu diwylliant cadarnhaol o ddwyieithrwydd Cymraeg-Saesneg yn eu sefydliad.

Cafodd y Modiwl Rhagarweiniol ar gyfer y **Rhaglen Darpar Gyfarwyddwyr** ddechrau da gyda phob un o'r 25 cyfranogwr o bob rhan o 20 o sefydliadau Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru yn ymuno â ni trwy MS Teams.

Dewiswyd y cyfranogwyr o blith dros 130 o geisiadau, pob un yn dangos uchelgais glir i gyflawni ar gyfer eu cymunedau a'u cydweithwyr.

Cafwyd diwrnod llwyddiannus iawn gyda chyfraniadau gwadd gan Daniel Magde, Datblygiad Sefydliadol Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, ar Ddynameg Grŵp a Phil Davies, Chwaraewr Rygbi ac Arweinydd o'r radd flaenaf yn Phil Davies Leadership, ar yr hyn a ddysgodd o'i siwrnai arweinyddiaeth ei hun.

Cynhaliwyd y sesiwn nesaf ym mis Tachwedd gyda gweithdy deuddydd ar Effaith Bersonol gyda Kathleen Sullivan o Chamberlain Dunn.

Yn y cyfamser, bydd y cyfranogwyr yn datblygu eu dealltwriaeth o ddeinameg grŵp trwy ddechrau darn o arsylwi, myfyrio ac ymarfer hydredol dan arweiniad Daniel Magde.

Tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd

Cyflwynodd y Tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd y gweithdy Byrddau Iach i 20 aelod bwrdd o BGLI Blaenau Gwent.

Mae gweithdy'r Byrddau Iach yn darparu trosolwg o'r heriau sy'n wynebu byrddau mewn gwasanaethau cyhoeddus, ymwybyddiaeth o fyrddau iach, sut olwg sydd arnyn nhw a beth maen nhw'n ei wneud, ynghyd â dealltwriaeth o'r camau i wella perfformiad bwrdd.

Mae cyfranogwyr yn cael cyfle i hunanasesu perfformiad eu bwrdd eu hunain a nodi themâu allweddol i wella effeithiolrwydd a pherfformiad cyffredinol.

Mae'r cyfranogwyr yn derbyn rhestr wirio o gamau ymarferol i wella perfformiad y Bwrdd ynghyd â chopi o'r ymchwil sylfaenol ar Sefydliadau Perfformio Uchel.

Cynhaliodd y tîm **raglen Dau ar y Brig** ar gyfer yr uwch arweinyddiaeth ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda. Gweler chwarter 1 am ragor o wybodaeth am ein Rhaglen Dau ar y Brig.

Hydref – Rhagfyr 2020

Talent ac Olyniaeth Tîm

Rhith-gynhadledd Hyfforddi Gwasanaeth Cyhoeddus Cymru Gyfan 2020

Gan adeiladu ar lwyddiant blynyddoedd blaenorol, llwyfannodd Academi Wales ei **Rhith-gynhadledd Hyfforddi Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan** ar 19 Tachwedd 2020.

Am y tro cyntaf, cynhaliwyd y digwyddiad ar-lein ac roedd y mynychwyr yn cynnwys 250 o ymarferwyr hyfforddi a mentora ffurfiol ac anffurfiol o 92 o sefydliadau ar draws y sector cyhoeddus a thrydydd sector yng Nghymru. Y nifer fwyaf o gynrychiolwyr o bell ffordd ar gyfer un o'n digwyddiadau hyfforddi.

Roedd y thema '*Hyfforddi ar gyfer y Normal Newydd – yn helpu unigolion i ffynnu*' yn adlewyrchu'r gofynion rydyn ni i gyd nawr yn eu hwynebu. Cynlluniwyd y rhaglen gan gydnabod pwysigrwydd hyfforddi yn yr amseroedd hyn o newid ac ansicrwydd, sut mae hyfforddi yn cynnig cefnogaeth y mae mawr ei hangen ar unigolion a'u sefydliadau, sut mae ganddo ran hanfodol i'w chwarae wrth amsugno pryderon personol a sut mae'n cefnogi ochr ddynol yr argyfwng yr ydym yn ei gael ein hunain ynddo.

Canolbwyntiodd y gynhadledd ar ddatblygu sgiliau ac offer ymarferol y gellir eu defnyddio ar gyfer twf personol i gefnogi datblygiad eraill, yn benodol gyda hyfforddwyr a mentoriaid. Mae llawer o'r cynrychiolwyr yn aelodau-hyfforddwyr o Rwydwaith Hyfforddi Cymru Gyfan. Ymhlith y prif siaradwyr oedd Dr Emma Donaldson-Feilder yn rhannu ei meddyliau ar '*The power of relational mindfulness to create safety and deepen insights in coaching relationships*' a Dr Andy Cope, a roddodd fewnwelediadau i '*The Art of Being Brilliant*'.

Emma Donaldson-Feilder

Dr Andy Cope

Dangosodd adborth bod y digwyddiad wedi cael croeso cynnes ac mae'r gynhadledd hyfforddi flynyddol bellach wedi hen sefydlu fel un o'r digwyddiadau proffil uchel yn nyddiadur gweithgareddau blynyddol Academi Wales.

Tîm Rhaglen Graddedigion Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Roedd y Tîm Graddedigion yn falch iawn o ail-lansio **Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan: Rhaglen i Raddedigion 2022** i sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus a thrydydd sector, gan wahodd mynegiadau o ddi-ddordeb gan sefydliadau posibl. Derbyniwyd ymateb gwych gan ystod o sefydliadau, gyda sefydliadau sy'n lletya yn ymrwymo i ddatblygu cynnig ffurfiol yn diffinio'r rôl y bydd y myfyriwr graddedig yn ei chyflawni tra ar leoliad gyda nhw.

Cynlluniodd y tîm i ddarparu sesiynau gwybodaeth rhanbarthol i sefydliadau sy'n lletya eu mynychu er mwyn cefnogi'r sefydliadau i greu eu cynigion ffurfiol ar gyfer y rhaglenni. Mae angen i'r sefydliadau baratoi cynigion sy'n amlinellu pethau fel sut y byddant yn gweithio gyda'i gilydd, cefnogi'r graddedigion ac amlinelliadau o rolau swyddi.

Tîm Gwelliant Parhaus Cymru Gyfan

Dysgu a Rhannu – Cymunedau Arloesi Economi Gylchol

Digwyddodd y Digwyddiad Dysgu a Rhannu **Cymunedau Arloesi Economi Gylchol** ar 27 Tachwedd 2020 ac fe'i cyflwynwyd gan Cymunedau Arloesi Economi Gylchol (CEIC), Tony Walpole a Gary Burnett. Rhoddodd y sesiwn drosolwg o'r rhaglen 10 mis ar gyfer sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus, a chyflwynodd gyfranogwyr i'r rhaglen CEIC, Offer Gwelliant Parhaus, a dull CEIC o addysgu/hwyluso.

Roedd y canlyniadau dysgu ar gyfer cynrychiolwyr yn cynnwys:

- Gwybodaeth well am raglen CEIC
- Gwybodaeth well am offeryn CI (5 Pam)

Adborth cynrychiolwyr:

“Rwy'n anfwriadol wedi bod yn gweithio fel hyn i ddatrys materion ond gallant nawr ymchwilio i'r fethodoleg ymhellach i weithredu mwy o newid – gyda chymunedau, gobeithio. Cyflwyniad a rhyngweithio rhagorol.”

Dysgu a Rhannu – Dryswch Gwerth

Cynhaliwyd y Digwyddiad Dysgu a Rhannu **Dryswch Gwerth** ar 1 Rhagfyr 2020. Heriodd y sesiwn y dull traddodiadol o gymhwyso meddwl darbodus/gwelliant parhaus mewn gwasanaethau cyhoeddus ac mae'n galw am ddadl ar ddatblygu diffiniad newydd o ddarbodus ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus. Cyflwynwyd y sesiwn gan Simon Elias, Cyfarwyddwr, Lean Competency Services Ltd, deiliad trwydded Prifysgol Caerdydd i weithredu a datblygu'r System Cymhwysedd Darbodus, a ddatblygwyd yn wreiddiol yn y Ganolfan Ymchwil Menter Ddarbodus (LERC), Prifysgol Caerdydd.

Canlyniadau dysgu:

- Deall sut mae gwasanaethau cyhoeddus yn wahanol i wasanaethau preifat;
- Gwerthfawrogi natur gwerth cyhoeddus; ac
- Yn gallu herio ffordd o feddwl sy'n bodoli eisoes a dechrau llunio modelau a dulliau mwy effeithiol.

Dysgu a Rhannu – Menopos yn y Gweithle

Mae ein Digwyddiad Dysgu a Rhannu **Menopos yn y Gweithle** wedi bod yn hynod boblogaidd, gyda lleoedd yn aml yn cael eu llenwi mewn munudau. Cyflwynwyd y sesiynau gan Jayne Woodman, sylfaenydd y Tîm Menopos. Yng Nghymru, mae 60-70% o fenywod rhwng 50 a 64 oed mewn cyflogaeth, sy'n cynnwys bron i hanner y gweithlu (FTWW, 2019). Mae'r sesiynau'n gofyn cwestiynau i'w hystyried yn eich sefydliad eich hun: Nifer y gweithwyr benywaidd ym mhob ystod oedran? Staff 40-45 oed? Lefelau salwch cyfredol ym mhob ystod oedran? Beth yw'r rhesymau salwch a nodwyd? Roedd y sesiynau

hyn yn ymdrin â symptomau corfforol a seicolegol menywod sy'n profi'r menopos; y baich economaidd a chymdeithasol sylweddol ar fenywod 45 oed a hŷn.

Mae dealltwriaeth a rheolaeth gynyddol o symptomau yn cefnogi:

- Lleihau absenoldeb salwch
- Lleihau trosiant llafur
- Cynyddu cynhyrchiant
- Cynyddu morâl ac ymgysylltu
- Cadw'r buddsoddiad a wnaed yn y gweithiwr
- Hyrwyddo gweithlu amrywiol a chynhwysol

Adborth cynrychiolwyr:

“Cyflwyniad gwych. Roedd y siaradwr yn wybodus am ei phwnc ac yn ei gyflwyno gyda dealltwriaeth ac eglurder. Diolch.”

Tîm Datblygu Arweinyddiaeth a Newid

Arwain mewn Gwlad Ddwieithog: Adolygiad o Gam 1

Roedd y rhaglen unigryw hon yn gyfle i gyfranogwyr lunio cynllun a ffordd o gyflwyno'r hyn a fydd, gobeithio, yn rhaglen genedlaethol reolaidd i lawer mwy o arweinwyr gwasanaethau cyhoeddus ei chyrchu. Gwerthuswyd pob modiwl wrth iddo gael ei gyflwyno gyda'r ddau fodiwl olaf wedi'u haddasu yn unol â'r adborth gan gyfranogwyr. Gwerthuswyd y profiad rhaglen llawn ar y diwedd.

Y dysg mwyaf arwyddocaol oedd ennill calonnau a meddyliau cydweithwyr sy'n gweithio tuag at ddiwylliant cadarnhaol a chynhwysol o ddwyieithrwydd sy'n bwysig i lwyddiant y rhaglen o fewn gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae llawer o sefydliadau wedi gwneud cynnydd da tuag at ddiwylliant dwyieithog, tra bod eraill yn teimlo bod ganddyn nhw dipyn o ffordd i fynd gyda'u rhaglenni amrywiaeth, cynhwysiant a newid diwylliannol.

Mae Cymuned Ymarfer yn cael ei datblygu i gynorthwyo cyfranogwyr i weithredu eu cynlluniau ar ôl y rhaglen a bydd cefnogaeth ychwanegol ar gael yn eu sefydliadau fel y bo'n briodol. Bydd cyfranogwyr Cam 2 yn cychwyn ar eu taith yn 2021, gan adeiladu ar lwyddiant Cam 1.

Gweithdai Rhithwir

Mae'r Tîm Arweinyddiaeth wedi gweithio'n galed yn ystod y misoedd diwethaf i ddatblygu ein hamserlen o weithdai i'w galluogi i gael eu cyflwyno yn yr amgylchedd rhithwir.

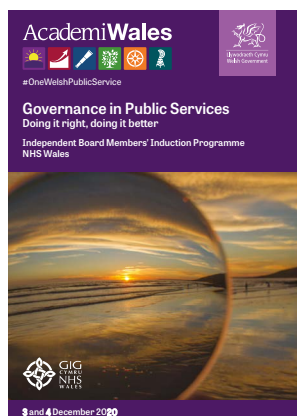
Mae galw mawr am y gweithdai hyn gan ein cynulleidfa gwasanaeth cyhoeddus ac roedd y gallu i'w darparu fwy neu lai yn hanfodol i gynnal rhwydweithiau datblygiad personol yn ystod cyfnodau clo.

Bellach mae gennym gyfres o weithdai ar gael yn yr amgylchedd rhithwir gan gynnwys **7 Arfer Pobl Hynod Effeithiol, Meithrin Perthnasoedd Effeithiol, Ymddiriedaeth, Arwain ar Iâ, Seicoleg Gadarnhaol a Deallusrwydd Emosiynol.**

Tîm Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd

Rhaglen Sefydlu Aelodau Annibynnol y Bwrdd – GIG Cymru

Fe'i cynhaliwyd ym mis Rhagfyr 2020. Roedd y rhaglen ryngweithiol rithwir diwrnod a hanner o hyd i gefnogi Aelodau Annibynnol sydd newydd eu penodi ac yn ddiweddar i fodloni heriau penodol eu rôl a chyflawni'r blaenoriaethau a nodir yn y Rhaglen Lywodraethu.

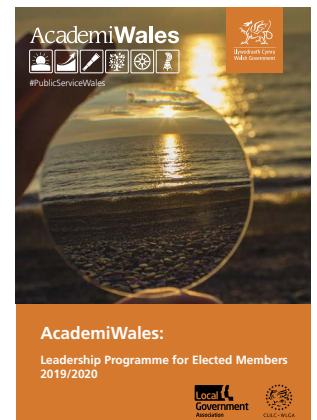

Darparodd y rhaglen ryngweithiol gyfleoedd i Aelodau Annibynnol ymgysylltu â siaradwyr a chydweithwyr ar draws sector cyhoeddus Cymru. Cafodd y cynrychiolwyr y cyfle i ymuno â Set Dysgu Gweithredol wedi'i hwyluso ar ôl rhaglen i helpu i wreiddio eu dysgu a darparu cyfleoedd pellach i drafod archwilio agweddau allweddol ar eu rolau.

Rhaglen Arweinyddiaeth ar gyfer Aelodau Etholedig yng Nghymru

Ailgynlluniwyd trydydd modiwl a modiwl terfynol y rhaglen i Aelodau Etholedig ym mis Hydref 2020. Canolbwyntiodd y modiwl hwn ar sut roedd Aelodau Etholedig "Yn dod yn arweinwyr mwy effeithiol yn eu cymuned" ac ymdriniodd â'r pynciau allweddol canlynol:

- Deall tensiynau symudol a deinamig rhwng agweddau lleol a strategol ar arweinyddiaeth gymunedol;
- Ymgysylltu â syniadau 'Arweinyddiaeth Lle' a gallu defnyddio strategaethau dylanwadu yn effeithiol;
- Deall tirwedd esblygol; partneriaethau, cydweithredu a darparu/comisiynu gwasanaethau ar y cyd a sut mae hyn yn berthnasol yn eu lleoliadau gwleidyddol a chymunedol lleol;
- Archwilio rôl cynghorwyr wrth feithrin cynhwysiant, cydlyniant cymunedol ac amrywiaeth.

Ionawr – Mawrth 2021

Tîm Talent ac Olyniaeth

Ysgol Aeaf Rithwir Arweinwyr Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru 2021

Yn dathlu ei 10fed flwyddyn yn olynol cafodd **Ysgol Aeaf Arweinwyr Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Gyfan** ei chynnal yn rhithwir am y tro cyntaf rhwng 3-4 Chwefror 2021.

Gan adeiladu ar ei llwyddiant ers 2011, rydym wedi cynllunio'r rhaglen yn benodol i ddiwallu anghenion datblygu allweddol uwch arweinwyr Cymru, a'r rheini sy'n gweithio yn nhair haen uchaf gwasanaethau cyhoeddus a gwirfoddol Cymru.

Thema'r Ysgol Aeaf oedd **Arwain i Bawb – Arwain ar adegau o Gymhlethdod ac Ansicrwydd**. Roedd yn gyfle i uwch arweinwyr ganolbwyntio ar ddyfodol gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru a beth oedd hyn yn ei olygu o ran arweinyddiaeth argyfwng a newid.

Clywodd y cynrychiolwyr gan amrywiaeth o siaradwyr ysbrydoledig a nodedig gan gynnwys Emmanuel Gobillot, y Farwnes Casey o Blackstock DBE CB, yr Athro Uzo Iwobi OBE, Lefftenant-Cyrnol James Green, a Dr Andrew Goodall, Prif Weithredwr GIG Cymru.

Roedd y mynychwyr yn cynnwys 89 o uwch arweinwyr/swyddogion gweithredol ledled sectorau cyhoeddus a thrydydd sector Cymru a oedd fwy na dwbl nifer y cynrychiolwyr arferol.

Roedd adborth y cynrychiolwyr yn cynnwys:

“Dau ddiwrnod rhagorol a phryfoclyd, yn ymdrin â chyfoeth o wahanol bynciau i'n galluogi i ddod yn arweinwyr gwell ledled Cymru.”

“Rwyf wedi mwynhau'n ofnadwy, gan deimlo'n lwcus ac yn falch o'r cyfle i fynychu a gwrandao ar siaradwyr mor dalentog – am ddim. Diolch yn fawr am y cyfle”

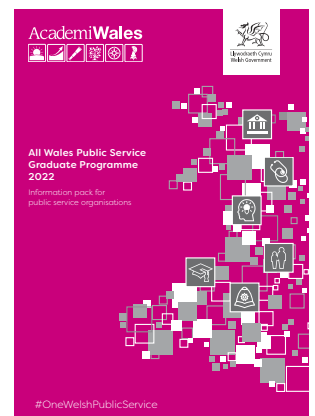
“Pryfoclyd, pwerus ac yn sicrhau rhannu profiadau ag arweinwyr eraill.”

Tîm Rhaglen Graddedigion Cymru Gyfan

Cyflwynodd Tîm Rhaglen Graddedigion Cymru Gyfan **dair sesiwn gweithgor rhanbarthol**

(Gogledd, Gorllewin a Chanolbarth a De Ddwyrain Cymru) ym mis Ionawr a mis Chwefror i ddarparu sefydliadau 'lletya' Rhaglen Graddedigion Cymru Gyfan. Roedd y sesiynau rhithwir hyn yn cynnwys cefnogi sefydliadau trwy rannu gwybodaeth am y rhaglen Graddedigion; mae'r broses ar gyfer dod yn sefydliad sy'n lletya a rhoi cyfle i sefydliadau gwrdd ag eraill yn eu rhanbarth yn dechrau archwilio cyfleoedd i ffurfio grwpiau clwstwr a rolau posibl i raddedigion.

Yn dilyn y gweithdy rhanbarthol, gweithiodd y Tîm Graddedigion yn agos gyda sefydliadau i'w cefnogi i ddatblygu eu cynigion.

Tîm Gwelliant Parhaus Cymru Gyfan

Adroddiad Ymchwil (cam 1) Effaith Egwyddorion Rheoli Darbodus mewn Lleoliadau Addysgol. (Cam 1 – Adolygiad a Methodoleg Llenyddiaeth)

Yn chwarter 4, cychwynnwyd ein prosiect ymchwil (cam 1 wedi'i gwblhau eisoes) gan ganolbwyntio ar ddeall yr effaith wrth ddefnyddio egwyddorion rheoli darbodus mewn lleoliadau addysgol.

Bydd ein hymchwil yn ystyried y canlynol: 1) Pa effaith y mae darbodus wedi'i chael ar addysgu a dysgu? a 2) Pa effaith y mae darbodus wedi'i chael ar lesiant staff a'r amgylchedd?

Cynlluniwyd yr astudiaeth hon i edrych ar bwnc egwyddorion rheoli darbodus mewn addysg, i ddarganfod yr effaith ar ddeilliannau disgyblion a llesiant athrawon. Mae'n ystyried pob un o'r tair ysgol (Ysgol Gwynedd; CP Sandycroft ac Ysgol Bryn Deva) sydd wedi mabwysiadu'r egwyddorion hyn o fewn eu paradeimau rheoli. Mae'r pwnc yn arbennig o berthnasol i agenda diwygio addysg Cymru, sy'n rhoi pwyslais mawr ar ddatrys problemau ar y cyd a dysgu ar sail tystiolaeth.

Digwyddiad Dysgu a Rhannu – Pam Trafod y Menopos yn y Gwaith?

Menywod dros 50 oed yw'r grŵp sy'n tyfu cyflymaf yng ngweithlu'r DU. Bydd y mwyafrif o fenywod yn profi symptomau menopos. Gall rhai o'r rhain fod yn eithaf difrifol a chael effaith sylweddol ar weithgareddau bob dydd.

Mae cyflogwyr arfer gorau yn ymgysylltu ag ymwybyddiaeth a hyfforddiant menopos oherwydd eu bod yn poeni am lesiant gweithwyr; yn gyfnewid, mae hyn yn helpu gweithwyr i wneud eu gorau glas yn y gweithle felly'n cynnal cynhyrchiant, teyrngarwch a chadw talent.

Denodd y gweithdy 30 o gynrychiolwyr a ganolbwyntiodd yn bennaf ar wneud menywod cyn y menopos yn ymwybodol o symptomau posibl a gallai cynnig cyfeirio am help fod o gymorth i fenywod ymdopi'n well, a thrwy hynny helpu i wneud effaith y menopos yn llai iddynt yn bersonol ac yn broffesiynol.

Mwy o fanylion am ddiben y sesiwn:

- Deall effaith y menopos ac o bosibl lleihau materion sy'n gysylltiedig â menopos;
- Cynnal cynhyrchiant, cadw talent, deall a chynyddu teyrngarwch;
- Deall sut i helpu menywod o oedran menopos;
- Cadw ar ochr gywir cyfraith cyflogaeth y DU;
- Sgyrsiau menopos Arweinydd Tîm/Rheolwr; a
- Chyfeirio.

Tîm Datblygu Arweinyddiaeth a Newid

Ym mis Chwefror 2021, hwylusodd Academi Wales **Melin Draffod Rithwir Bydwreigiaeth Cymru Gyfan.**

Daeth y digwyddiad diwrnod cyfan cenedlaethol ar-lein hwn ag uwch arweinwyr bydwreigiaeth a gweithwyr proffesiynol ynghyd o fyrddau iechyd, sefydliadau academiaidd, Llywodraeth Cymru a Choleg Brenhinol y Bydwreigedd a darparu 'sbringfwrdd' i ragweld a thrafod dyfodol gofal mamolaeth a gwasanaethau bydwreigiaeth yng Nghymru.

Cynlluniwyd cwestiynau 'Melin Draffod' yn unol ag egwyddorion arweinyddiaeth 'True North' a, gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau hwyluso, dysgu, trafodaeth grŵp ac adborth, cafodd cyfranogwyr eu cymell a'u hysbrydoli i edrych ar wersi'r gorffennol a'r presennol i helpu i lywio'r dyfodol.

Gan gydnabod yr heriau a'r cyfleoedd sydd wedi codi yn ystod pandemig COVID-19, dathlodd uwch arweinwyr bydwreigiaeth a gweithwyr proffesiynol eu llwyddiannau a nodi rhai o'r pethau y byddent yn cael gwared ohonynt yn ogystal â'u cadw wrth iddynt symud ymlaen i gynllunio, trefnu a darparu gofal mamolaeth a darpariaeth gwasanaeth bydwreigiaeth diogel yng Nghymru.

Gan ystyried effaith y digwyddiad, dywedodd Karen Jewell, Swyddog Nyrsio Llywodraeth Cymru (Iechyd Atgenhedlol Merched):

“Fe wnaeth y cyfle i hwyluso gan Academi Wales a sgil Ian Govier wrth ymgysylltu â'r gynulleidfa alluogi cyfranogwyr i gymryd golwg gyffredinol o'r flwyddyn yr oeddent newydd ei phrofi a sut mae hyn yn effeithio ar gynlluniau ar gyfer gwasanaethau mamolaeth yn y dyfodol. Hoffwn ddiolch i Academi Wales am eu cefnogaeth yn y digwyddiad hwn ac, yn dilyn yr adborth, byddem yn argymhell y math hwn o hwyluso allanol i roi mwy o ffocws a mewnwleddiad arweinyddiaeth ysbrydoledig”.

Warriors for the Human Spirit

Wrth i'r byd barhau i ymateb i'r pandemig Coronafeirws, roedd yn bwysicach nag erioed i arweinwyr gamu tuag at yr heriau roeddent yn eu hwynebu a chyflawni'r canlyniadau yr oeddent eisiau eu gweld. Pan fydd graddfa a chymhlethdod yr heriau'n teimlo'n enfawr, gall arweinwyr deimlo'n flinedig ac wedi'u gorlethu. Roeddem yn gwybod nad oedd gwneud mwy o'r un peth ond yn gynt yn mynd i gyflawni'r canlyniadau yr oeddem eisiau eu gweld. Sut mae arweinwyr yn newid eu patrymau ymddygiad sydd â gwreiddiau dwfn? Sut y gallant ddefnyddio eu pŵer a'u dylanwad i wasanaethu eu cymunedau go iawn?

Ym mis Ionawr 2021 croesawyd Dr Margaret Wheatley yn ôl i Academi Wales, trwy raglen ar-lein **Warriors for the Human Spirit** a gynigiodd gyfle gwych i glywed yn uniongyrchol gan arbenigwr ymddygiad arweinyddiaeth o'r radd flaenaf.

Cynlluniwyd **Warriors for the Human Spirit** i gefnogi arweinwyr i ddatblygu set newydd o sgiliau gan gynnwys lefel o feistrolaeth bersonol i arwain gyda mewnwleddiad a thosturi hyd yn oed wrth i bethau dyfu'n fwy ansicr a phryderus. Mae gwaith Dr Wheatley wedi dyfnhau i argyhoeddiad cadarn bod yn rhaid i arweinwyr ddysgu sut i alw am haelioni cynhenid, creadigrwydd ac angen am gymuned.

Cawsom 30 o Ryfelwyr fel rhan o'r daith gyntaf ac i roi'r cyfle gorau i'w hunain glywed, gwnaethant ymarfer 'Warrior Mindfulness' gyda Moira Morgan cyn pob sesiwn a oedd yn eu galluogi i: dawelu 'swân' y meddwl fel y gallent feddwl yn gliriach, bod yn fwy ymwybodol o emosiynau cryf a dewis sut i'w defnyddio a bod yn fwy tosturiol i'w hunan ac eraill. Yn bwysicaf oll, fe helpodd arweinwyr i wybod pwy oeddent mewn gwirionedd – bod dynol, yn haeddu urddas a pharch, ac felly'n ein galluogi i gynnig yr un peth i eraill.

Llywodraethu ac Arweinyddiaeth y Bwrdd

Rhaglen Sefydlu Bwrdd DHCW

Fe'i cynhaliwyd ym mis Mawrth 2021. Cynlluniwyd y rhaglen ryngweithiol rithwir ddeuddydd hon i gefnogi **Bwrdd Digidol a Gofal Iechyd Cymru** sydd newydd ei greu wrth fodloni heriau penodol eu rolau a chyflawni'r blaenoriaethau digidol ar gyfer sefydliadau gofal iechyd yng Nghymru.

Roedd y rhaglen ryngweithiol yn cynnig cyfleoedd i aelodau'r Bwrdd ymgysylltu â siaradwyr a chydweithwyr o bob rhan o sector cyhoeddus Cymru. Ar ôl y rhaglen, cynigiwyd cyfle i Aelodau'r Bwrdd ymgysylltu â Set Dysgu Gweithredol wedi'i hwyluso i helpu i wreiddio eu dysg a darparu cyfleoedd pellach i drafod ac archwilio agweddau allweddol ar eu rolau.

